

Oprindelsescertifikater på vedvarende energi

Januar, 2018

Oprindelsescertifikater – hvorfor og hvordan fungerer systemet?

Fra samfundets side er der et ønske om at nedbringe CO₂-udledningen af hensyn til klimaproblemet. Et af de store områder, hvor der kan reduceres, er energiproduktion. De gamle kulkraftværker har en stor CO₂-udledning, hvorimod vedvarende energikilder er langt mere klimavenlige.

Fra politisk side understøtter man omstillingen af energiproduktion ved at sikre opførelse af vedvarende energikilder og udfasning af kulkraft. I Danmark er de store, nye hav-vindmølleparker som staten udbyder et godt eksempel.

Men politisk har man også ønsket, at gøre det muligt for andre end staten at skubbe på udviklingen, både på europæisk og nationalt niveau¹. Derfor har man vedtaget systemet med oprindelsescertifikater, der i høj grad skal gøre det muligt også for private og virksomheder at bidrage til omstillingen fra fossile brændsler til vedvarende energi.

Sådan fungerer systemet med oprindelsescertifikater

Når en vedvarende energikilde producerer energi har man besluttet at udstede oprindelsescertifikater. Der udstedes et certifikat for hver MWh el, som produceres. Disse oprindelsescertifikater repræsenterer således et produktionsvolumen. Det vil sige, at eksempelvis en vindmølle med stor produktion, tildeles mange oprindelsescertifikater. Udstedelsen sker af en offentlig myndighed (Energinet) og handlen foregår ligeledes i et offentligt register, hvor der er en høj grad af kontrol fra myndighederne.

Oprindelsescertifikaterne kan sælges. Køberne af certifikaterne får herved mulighed for at markedsføre sig med, at man har købt strøm fra en klimavenlig energiproduktion, og man kan indregne klimaeffekten af den produktion af vedvarende energi, som lå til grund for udstedelsen af certifikatet i sit eget CO₂ regnskab.

For energiselskaber kan et samlet køb af certifikater - der svarer til hele den mængde energi, som selskabets kunder samlet forbruger - eksempelvis betyde, at selskabet og dets kunder kan opnå en CO₂-neutral el-deklaration.

Ejeren af den vedvarende energikilde får samtidig en indtægt, som kan være med til at finansiere eksempelvis opførelsen af vindmøllen eller den løbende drift.

For at gøre det gennemskueligt for slutforbrugerne hvilke energiselskaber, der frivilligt har valgt at købe oprindelsescertifikater, har man fra politisk side besluttet, at alle energiselskaber skal offentliggøre deres el-deklaration.

Herved kan forbrugerne gennem deres valg af energiselskab, få indflydelse på, hvor meget forbrug af el, der er matchet med køb af oprindelsescertifikater. Det giver forbrugerne en god mulighed for at vælge et energiselskab, der gør noget ekstra for at understøtte udbygningen og vedligeholdelsen af vedvarende energi.

Gør oprindelsescertifikaterne en forskel?

I flere lande har der været lange perioder, hvor der er solgt flere certifikater, end der er udstedt i det pågældende land. Et eksempel er Holland. Her har forbrugere gennem deres energiselskaber købt flere certifikater, end energiselskaberne samlet har fået udstedt i Holland. Det har lagt et pres på de

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/28/EF af 23. april 2009 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder samt Bekendtgørelse om oprindelsesgaranti for VE-elektricitet af 30. november 2010.

energiselskaber, der ikke selv har energiproduktion – de har enten måtte købe certifikater fra andre lande, eller igangsætte opførelse af nye vedvarende energikilder, så der derved kunne udstedes flere certifikater.

I Danmark er efterspørgslen efter danske oprindelsesgarantier endnu ikke på niveau med udstedelsen, men alle danske oprindelsesgarantier handles alligevel, for eksempel til Holland for at dække deres efterspørgsel. Der er således tale om et fælles europæisk marked, hvor der er efterspørgsel efter samtlige oprindelsesgarantier. Det betyder at alle certifikater har betydning for finansieringen af nye møller eller for vedligeholdelsen af gamle møller. Dette er positivt.

Omfanget af effekten afhænger naturligvis af prisen på certifikaterne. Denne svinger hele tiden. Det er hensigtsmæssigt, at prisen er høj, set med klimabriller. Jo mere fokus der er på systemet med oprindescertifikater, des flere danskere vil bruge dette til at navigere. Det vil hjælpe til at øge prisen på certifikaterne og dermed effekten. Prisen på oprindelsesgarantier er i øjeblikket stigende i hele Europa.

Forslag til forbedring af systemet

Vi foreslår, at de energiselskaber, der ikke køber oprindescertifikater, skal synliggøre dette på anden måde end ved at fremlægge deres el-deklaration et sted på deres hjemmeside.

En vej kunne være, at man krævede at el-deklarationen skulle fremgå af elregningen. Det ville skabe et naturligt fokus på forbrugernes valg af el ud fra produktionsformen.

Udfordringer for systemet

Det danske elmarked er kendetegnet ved, at der er ét elnet, der leder el fra produktionsstederne ud til forbrugerne. I dette net blandes al el sammen, hvorfor slutforbrugeren får en "blanding" af el produceret på vindmøller, solceller, danske kul- eller biomassekraftværker, naturgas- eller biogaskraftværker, udenlandske atomkraftværker, vandkraftværker i Norge og Sverige m.m.

Det betyder også, at når en forbruger køber el fra ét bestemt selskab, der er baseret på oprindescertifikater, så påvirker dette ikke den faktiske strøm, der kommer ud igennem forbrugers stikkontakt. Skulle denne strøm adskille sig, så ville man nødvendigvis skulle lave flere parallelle elnet for hhv. strøm produceret på fossil energi og strøm baseret på vedvarende energi – og det ville blive alt for dyrt i net-udgifter.

Det betyder, at man faktisk ikke kan sige, at forbrugeren *får* strøm fra vedvarende energikilder.

Derimod kan man godt sige, at forbrugeren har *købt* strøm fra vedvarende energikilder.

Forskellen i de to udsagn er, at man godt kan indgå en handelsaftale om køb af strøm fra vedvarende energikilder ved brug af systemet for oprindescertifikater, selv om man ikke fysisk får leveret denne strøm direkte i sin stikkontakt.

For at sende det mest korrekte budskab til el-forbrugerne, er den bedste kommunikation fra el-selskaberne derfor, at forbrugeren *køber* og el-handleren *sælger* strøm fra vedvarende energikilder, da dette jo er formålet med oprindelsesgarantisystemet.

Forvirret, ja vi er ikke overraskede, for det er svært at forstå. Men hvis man husker på, at oprindescertifikatsystemet netop er lavet for at gøre det muligt for den enkelte forbruger at vælge energikilde, selvom al strøm blandes sammen i el-nettet, så giver det mening.

Ellers står vi gerne til rådighed for en snak om emnet.